

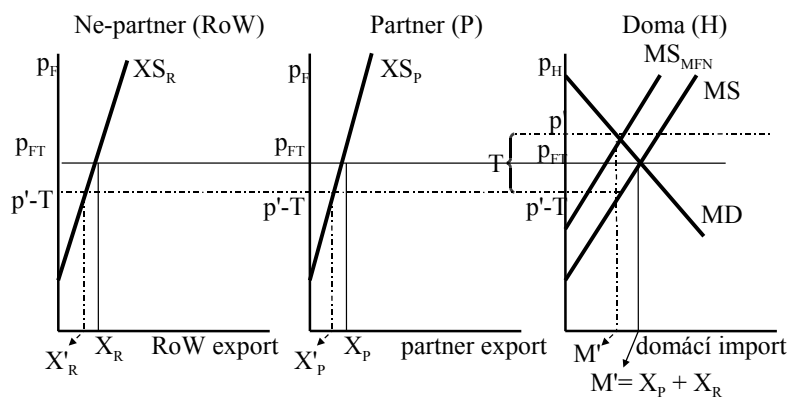
Preferenční diskriminace

Preferenční (diskriminační) obchodní uspořádání PTA (Preferential Trade Arrangement)

- diskriminační liberalizace obchodu
 - překážky obchodu odstraňovány pouze určitým zemím
- diskriminační protekcionismus
 - překážky obchodu uvalovány s výjimkou určitých zemím

2

PTA diagram, MFN (nediskriminační) cla

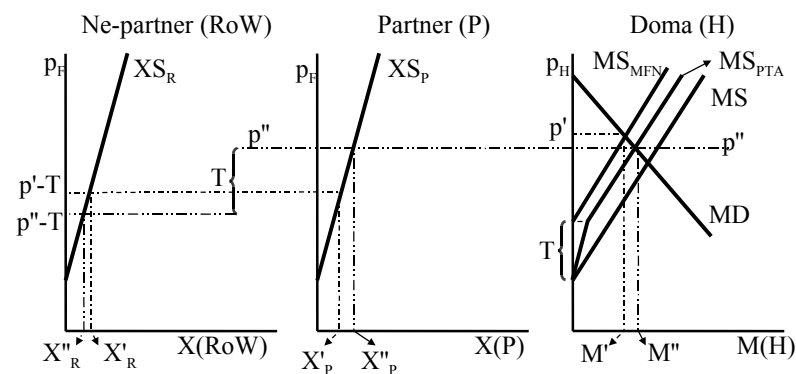

volný obchod: p_{FT} , X_R , X_P , M

MFN cla: p' (H), $p'-T$ (RoW, P), X'_R , X'_P , M'

3

PTA diagram, PTA (diskriminační) cla

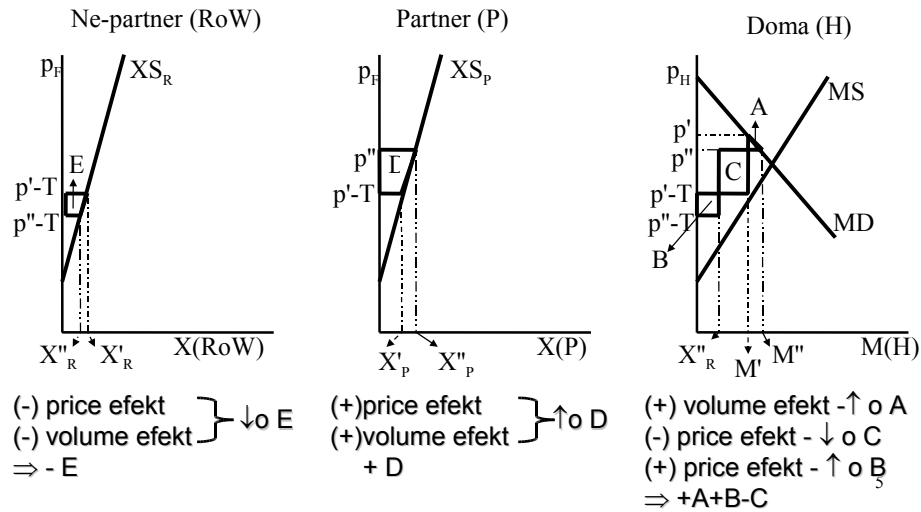
$\downarrow p$ z $p'-T$ na $p''-T$
 $\downarrow X$ z X'_R na X''_R

$\uparrow p$ z $p'-T$ na p''
 $\uparrow X$ z X'_P na X''_P

$\downarrow p$ z p' na p''
 $\uparrow M$ z M' na M''

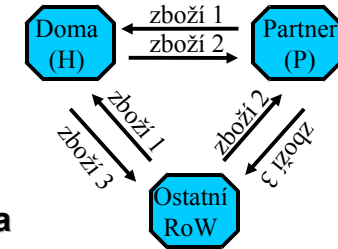
4

Analýza bohatství - PTA

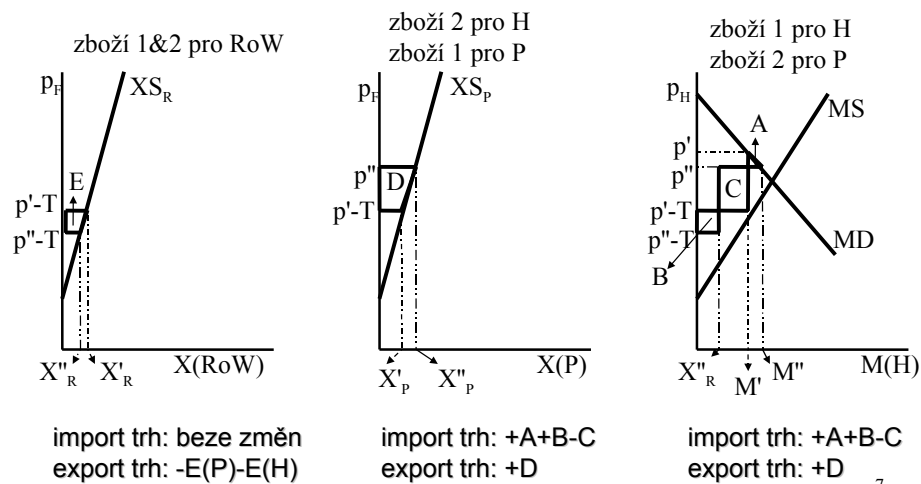
Analýza celní unie (CU)

- FTA uvnitř zóny
- společný vnější celní sazebník
- předpoklady analýzy
 - země H, P tvoří CU
 - země RoW stojí vně
 - původně H, P, RoW MFN cla na všechny importy

6

Analýza bohatství - CU

7

Efekty CU

- CU je pro H zemi přínosnější než jednostranné snížení cel pro partnera
- CU je pro RoW zemi horší než jednostranné snížení cel H země pro P zemi

8

CU x FTA

- 1957 se země v Římské smlouvě zavázaly k vytvoření CU (v rámci EEC)
- 1960 se jiné země zavázaly k vytvoření FTA (v rámci EFTA)

9

Celní spekulace v zónách volného obchodu

- cla mezi zeměmi navzájem odstraněna
- cla vůči třetím zemím různá
 - ⇒ celní spekulace (dovážet přes zemi s nejnižšími cly) = trade deflection
- způsoby eliminace celních spekulací
 - ⇒ vytvoření CU
 - ⇒ rules of origin

10

Rules of origin

- pravidla bezcelního obchodu v rámci FTA
- bez cla se obchodují výrobky vyrobeny na území FTA
 - problémem je určení místa výroby (např. počítač ve Švýcarsku sestaven z asijských komponent)
- zboží je klasifikováno a podle ní se pak obchoduje s nebo bez cel
 - problémem je obcházení klasifikací (např. monitory podléhají clům, v sestavě jsou již kancelářskou technikou a exportují se bezcelně)

11

Problémy rules of origin

- dodatečný náklad
 - zboží se upravuje (přebaly, sestavy), aby bylo v bezcelní kategorii
 - někdy náklady tak vysoké, že firmy raději platí cla i u domovských výrobků
- skrytý protekcionismus
 - v podmínkách často zohledňování největší hráči a to tak, aby v kategorii bezcelní byli jediní

12

Problémy CU

- nutný určitý stupeň politické integrace
 - problém vytvoření společného celního sazebníku
 - velká zemědělská cla (Francie – ochrana zemědělců, UK – vysoké ceny potravin)
- ⇒ většina obchodních uskupení setrvává v režimu FTA

13

Pravidla WTO

- nediskriminace v obchodní politice
 - cla uvalována v režimu MFN (nediskriminační)
- výjimky pro FTA a CU
 - cla musí být mezi členskými zeměmi odstraněna aspoň u 80 % obchodu
 - odstranění cel musí být do 10 let
 - cla společného sazebníku nesmí být obecně větší než před jeho zavedením

14